

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

XXXI. Scio opera tua, quia neque frigidus es neque calidus, utinam frigidus esses aut calidus: sed quia tepidus es, & nec frigidus nec calidus, incipiam te evomere ex ore meo. Apoc. 3. v. 15.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

velis exire *ad eum sociandum*, portandum erit improprium, quod à conviventibus accidet, qui tibi dicent te plus aliis conari, cum minus valeas. si velis exire *ad eum predicandum*, portandum tibi erit improprium ab his, qui deridebunt tuum modum concionandi, ut minus elegantem, acutum, altum, aptum docere, tēque deferent, ad audiendos alios, qui auribus potius quam cordi loquantur. si velis exire *ad eum consistendum*, portandum tibi erit improprium ab iis, qui te ridebunt, quod ineditis adire Indias cum censu virtutis tam exiguo, nec verearis tantum enavigare pelagus ad quaerendas lanceas Taicosamæ, dum sufferre nequis ictum muscæ te pungentis in cella. si velis exire *ad eum colendum*, portandum tibi erit improprium ab iis, qui si advertant te in templo adesse solito devotiorē, confiteri, sacram synaxin fumere, alios Religionis actus

exercere, dicent te hac arte perfructuositatem captare gloriam, quam contemni qui non possis per doctores naturæ. si velis exire *ad eum glorificandum* quoad patres in omnibus, nusquam magis quam mari necesse est. nam portandum tibi erit omne genus improprium, cuiusmodi iis, qui modestissime loquuntur, audies te majore zelo quam proferri operari. Tunc ergo JESUM exeuntem portā vilissimā Jerosolymitam specioso ornatum habere contempnās, & dic tibi ipsi. *JESUS ut ipse justificaret per suum sanguinem populum extra portam passus est. & ego ut ipse intra septa me continebo? Nunc Exeamus igitur ad eum extra portam improprium ejus portantes*, quomodo quando unquam necesse erit portare improprium ejus? vix pro ipso improprium portabis, quod equi improprio simile dici possit.

XXXI.

Scio opera tua, quia neque frigidus es neque calidus, utinam frigidus esses aut calidus: sed quia tepidus es, & nec frigidus nec calidus incipiam te vomere ex ore meo. Apoc. 3. v. 15.

1. **C**onsidera tepiditatem ad eum invivam DEO illam esse haud dubiè, quæ usurpatur in servitio Divino. hoc posito manifestum est, qui sint illi Tepidi, de quibus hic sermo est sensu maxime legitimo, qui sint calidi, qui frigidi. Frigidi sunt ad servitium Divinum, qui cum nunquam illustrati sint

ad cognoscenda bona in ipso abiecienda, nec auditi sunt ad illud accedendum unquam accedere. Calidi qui hoc amplectuntur, huic invigilanti uti par est, maximo fervore. Tepidi qui invigilant equidem, sed admodum remissè. Oportet ergo acurè observare hoc loco (si velimus penetrare

sentiam hujus sententiae non aded faci-
lis) duos esse modos Tepiditatis, unus
est, cum res aliqua ex frigida transit in
calidam, alter, cum de calida denuo
transit in frigidam. Jam vero satis iadu-
borum videtur, Dominum non loqui
de his, qui erepti suo frigore, sunt e-
jusdem adhuc tepidi in ejus servitio,
sed ideo duntaxat, quia sunt in via, qua
et frigidum transit in calidum. Ipsi,
cum sint, tendunt ad statum bo-
num, & ideo non possunt nauseam
creare DEO. De his loquitur, qui a
primo fervore declinantes sunt in via,
quia de calido transit in frigidum. isti
enim vero, isti non tantum nauseam
DEO creant, sed abominabiles exi-
stunt, ob stultum, quod faciunt, ani-
mi decretum. De quorum numero
est: si de his, qui de frigore transi-
unt ad calorem, maeste animo, ut cito
absolvas transitum tam laudabilem,
Confortare & persice. 1. Paral. 28. v. 10.
atq; de illis, qui a calore transeunt ad
frigus, miserum te, time, & contre-
misce, quia unus es de funestissimo nu-
mero eorum Tepidorum, ad quorum
deteriorationem hic DEUS exclamavit.
Vinam frigidus es, aut calidus, aded
a statu isto abhorret.

2. Considera hoc *Vinam* videri ca-
piti satis esse difficile. nam si esse frigi-
dum idem est ac non cognovisse, nec
suscepisse servitium Divinum, qui fieti
potest, ut gratus DEO sit esse frigi-
dum, quam tepidum, hoc est, primo
magno fervore illud suscepisse, deinde
neglexisse? verum non dicitur gratus

esse DEO, si frigidus, quam si tepidus
existas: solum dicitur esse minus mo-
lestum. Unde nosse oportet per hoc,
quod dicatur *Vinam*, non exprimi de-
siderium boni, ut ajunt, *Positivi*, sed
Negativi, hoc est, minoris mali, qua-
le erat illorum quondam desiderium.
qui dicebant: *Vinam in servos & fa-
mulos venderemur.* Esth. 7. v. 4. *Vinam
consumptus essem, ne oculus me vi-
deret.* Job. 10. v. 8. Minus malum est
nunquam agnovisse vel suscepisse ser-
vitium Divinum, quam illud magno
fervore susceptum deinde negligere.
Dixi minus esse malum, quia si non
suapte naturam minus est, est tamen mi-
nus ob sequelas, quas secum trahit.
quid enim? an putas Tepiditatem esse
statum, in quo possis consistere? mul-
tum falleris. Status est, in quo ne-
mo, ut ut velit, perseverat, sed sem-
per declinat, & vergit in deterius, do-
nec pereat. Vas aquae, quod ab igne
fuerit remotum, non modo aprum non
est retinendo fervori summo, quem
conceperat ad morum igni, sed nec illi
mediocri, in quem ab igne recedens
deflexit: imò necesse est sensim om-
nino frigescere. Idem in casu nostro
accidit tepido. Recedit ab igne: cepit
omittere orationem: non habet
gustum in lectione librorum spiritua-
lium, non se mortificat, non modera-
tur, totus est addictus recreationibus
superfluis, si non malis. Quid putat
ergo? an quod in tali statu persevera-
re diu possit? ô quantum decipitur!
continuo de malo in pejus ibit: &

quousque ? donec penitus frigescat. Unde DEUS, quia videt in ipso dispositiones tam scandas, ad eum illum in tepiditate sua abominatur, ut dicere non dubitet cum exclamatione primo aspectu adeo paradoxâ: *Vinam frigidus esses aut calidus !* porro quis scit, an non tu ipse sis ille miser, de quo hoc loco diserebam ?

3. Considera nihilominus adhuc superesse scrupulum. nam si Tepiditas adeo grave malum est eo ex capite, quia paulatim deducit ad frigus, oportet ergo frigus istud esse malum multo deterius tepiditate. & si ita est, qui fieri potest, ut DEUS potius velit esse frigidum, quam tepidum ? verum an non jam notasti distinctionem, quam principio innuebam, ut valde necessariam ad cognitionem sententiæ, quam meditaris ? Aliud est frigus, quod præcedit fervorem tam convenientem servitio Divino, & aliud, quod sequitur. Primum excusari quodammodo corâ DEO potest, quia nascitur, ut dicebamus, ex defectu cognitionis debita : sed non ita secundum. hoc enim præmitur ejusmodi cognitionem, & ideo non meretur excusationem. Cum igitur hinc dixit Dominus : *Vinam frigidus esses vel calidus* de quo frigore locutum credimus ? forte de eo, quod consequitur calorem ? haud sanè : quia istud est summum illud malum, in quod demum deducit Tepiditas illius, qui remittit fervorem in bono, quod fecerat aliquando : & sic profecto Tepiditate deterius est. Loqui voluit de

eo, quod antecedit. & ideo, si bene notes, non dixit : *Vinam calidus aut frigidus* : sed *Vinam frigidus, aut calidus* : & quoties voces iteravit, toties eundem ordinem tenuit, ut intelligas, de quo frigus loquatur, de illo, quod habet, qui à calore redijt ad frigus, sed non nondum ex frigido tranijt in calidum. Neque mirum id tibi videri debet, si ga illum, qui in eo statu versatur, nondum complexus sit bonum, nunquam cognovit, quod nos frigus antecedens vocavimus, DEUS hæc ægrè miseratione utitur pertrahens nonnunquam ad summum Spiritus fervorem : quia videt, si peccator solus, solum per ignorantiam peccat, quæ est ratio, quare Apostolus de scriptis, quod furoris sui veniisse secutus sit : *Misericordiam Dei fecutus sum, quia ignorans peccavi in credulitate.* 1. Tim. 1. v. 13. At contrario erga illum, qui in eo statu versatur, ut complexus sit bonum, deinde verò deternerit (quod frigus consequens appellavimus) quomodo eadem miseratione utatur Dominus par est eum relinqui in frigore, quod elegit. & sic multos legimus, qui peccatoribus facti sunt Sancti, & sancti quidè maximi (quia datur transitus ad uno contrario ad alterum) paucos autem, qui ex perveris iterum facti sunt Sancti, quia à privatione salutis non est regressus, ut docet Philosophus, saltem de lege ordinariæ.

quod Psalmista confirmat, cum hominem dicit Spiritum, qui equidem vadit, sed non redit. *Spiritus vadens, et non rediens.* Pl. 77. v. 39. quia facile de bono vadit ad malum, sed non perinde de malo redit ad bonum. opus est in hanc rem manifesto miraculo Gratia. *Impossibile est, id est, difficultimum est, eos, qui semel sunt illuminati, &c. & prolapsi sunt, iterum renovari ad penitentiam.* Hebr. 6. v.

4. En igitur causam, cur DEUS te mallem esse frigidum, qualis eras ante conversionem, quam tepidum, qualis es, cum jam incipis perverti: quia talis tepiditas starum affert longè magis deplorandum, quam fuerit prima frigiditas. *Vitam frigidus esses aut calidus, imò en causam, cur pariter adiungat: Sed quia tepidus es, incipiam te vomere ex ore meo.* quia si tepiditate tuà exire parcas de sinu DEI, quid mirum, quòd DEUS non expectet, dum sponte excas, sed ipse te vomat, cum resistere non possit tanta nausea?

2. Considera, quis sit iste vomitus tam funestus, quem DEUS tibi minatur. forsitan est Damnatio tua? non hoc ago: quia DEUS ob solam in obsequio suo tepiditatem non potest te damnare, sicut facere hoc potest ob frigiditatem, qualiscunque sit antecedens vel consequens. Ratio est, quia frigiditatem antecedit culpa gravis, Tepiditatem non antecedit nisi venialis, sed voluntaria. Vomitus ergo, si vere loquamur, non est damnatio, sed

dispositio ad damnationem. Tunc enim DEUS te vomere dicitur, quando non habet amplius curam tui tam benevolam, quam habebat antè. non amplius spiritualibus blanditur solatijs, qui primus est gradus, ut dicunt quidam, huius vomitus: occupari te sinit gravi quadam aversione à rebus ad ejus servitium spectantibus, morore, tædio, tentationibus, qui est secundus gradus. Demum prolabi te permittit in sensum reprobum, qui est tertius gradus, cui denique damnatio succedit irreparabilis. Unde dicit: *Incipiam.* non simul totum vomit, quia hoc fieri non assoler nisi à stomacho nimis nauseante. paulatim vomit. Itaque si vomere nondum desistit, citò te collige, tempus est etiamnum te continendi in ejus sinu licet commoto. Renova proposita bene serviendi, reforma vitam, instaure fervorem, quia ob hanc ipsam causam dicit: *Incipiam,* quia spatium dare cupit antidotis, quibus nausea occurras.

5. Considera, quare Dominus non contentus dixisse: *sed quia tepidus es, incipiam te vomere ex ore meo.* Sed cum dixisset *Tepidus,* addit insuper, *et nec frigidus, nec calidus.* nunquid satis erat dicere: *tepidus?* satis erat, quis dubitet? nihilominus quoniam agobatur de re tanti momenti, excedere maluit quàm deficere claritate vocum, & mentem suam bene explicare, nequis nomine tepidi falsò intelligeret eum, qui parùm frigidus, aut parùm calidus est. qui parùm frigidus est

est

est, etiam est frigidus, & qui parum calidus est, etiam est calidus. ille tepidus est, qui jam amplius nec est frigidus, nec calidus. Si ergo esses frigidus, ita ut ignorans bona, quæ afferunt servitium Divinum, hæcenus isti non te applicasses, Dominus nunquam sinu suo te recepisset utamicum, & sic vomere non posset. Si fores calidus, esses bono loco. Sed quia jam nec frigidus es nec calidus, ideo, ut ait, vomere te incipiet. In eo ergo consistit tepiditas, quod scias debitum, quo obstringeris Domino tam bono pro tot gratijs, quibus ille te cumulavit, ex quo ejus obsequio te dedicasti, & tamen negligas. ô quantum tibi incurere timorem debet negligentia tam importuna, si in te forte niduletur. nonne etiam tibi stomachum movet, si videas quendam de clientibus tuis, quem præ alijs eximie fovebas, & complecte-

batis, jam jam meditari perfugium, quando ex alle tuum esse credidit? Hoc verò est, quod tu facis in spectu DEI, cum in ejus obsequio laboris negligens. Perfugium meditaris, quandoquidem, ut supra statui. Tepiditas non est status, in quo dicitur te possis continere. Necessè est autem primum per ipsam de calore transire in frigus, & istud quidem longè commacius, quàm quod primò te combagebat: ita ut demum de te quod dicitur, sicut frigidam fecit cisterna aqua suam, sic frigidam fecit malitiam hominis. Jer. 8. v. 7. Cisterna aqua frigidat longè immittius, quàm prius habuit: id autem non simul sed paulatim communicat. ita anima facit obinstar infidelis Jerosolymæ obnique cor suum averit à DEO.

